

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De officio iudicis Ordinarij. Consilium XLIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

De officio iudicis Ordinarij.

S V M M A R I V M.

Foraneus Officialis quis sit.

1. Intellect. Clement. Etsi principalis, Descrip.
2. Officiales plures habere potest Episcopus.
3. Foraneus Officialis quis sit.

CONSILIVM XLIII.

IN TOLERABILIS est error, in quo ver-
satur Advocatus Augustini Wevers mariti
Anna Schuermans, * dum pro applicanda,
& ad usum partis sue accomodanda Cle-
mentina constitutione, Clem. Etsi principalis, de rescrip.
de non delegandis causis ad Sedem Apostolicam devolutis
Episcoporum Officialibus foraneis, audentius allegat Ve-
nerabilem D. Officialem Reverendissimi Episcopi
Leodiensis, in Brabantia constitutum, non esse prin-
cipalem, sed foraneum Officialem; cum ex usu &
observatione constet de contrario. * Potest enim
Episcopus plures habere officiales æque principa-
les, docet in d. Clement. Etsi principalis, & Romana de
off. ordm. lib. 6. & singulis his causis Apostolicæ
committi possunt. * Foraneum autem non esse
præfatum D. Officialem per Brabantiam constitu-
tum, ex duobus manifestissimum sit, primum ex
eo, quod non certo alicui loco, sed toti provincie,
hoc est per totam Brabantiam sit constitutus; &
fines non multo angustiores habeat, quam Officia-
lis Leodij constitutus: cum foraneus sit, qui certo
dumtaxat alicui loco in Diocesi est deputatus; &
nunc ex moribus ac observatione magis ad dese-
rendum delicta, causasque subitaneas audiendas,
quam terminandas plerumque constituitur. Se-
cundo ex eo, quod à præfato D. Officiali Leodien-
si Lovanii in Brabantia residenti non appelletur
vel ad Episcopum, vel ad ejus Officialem Leodij
residentem, uti ex usu indubitatissimum est: à fo-
raneo autem Officiali appellare liceat vel ad Epi-
scopum, vel ad ejus Officialem principalem, d. c.
Romana. Steph. Bertran. conf. 131. Ex processu vol. 8.
Deinde in præcedente instantia iudicatum est se-
cundum subdelegationem per eundem D. Officia-
lem Reverendo Domino Abbati S. Gertrudis fa-
ctam; atque etiam in hac causa, in qua Venera-
bilis Dom. Præpositus ex ejusdem Domini Offi-
cialis subdelegatione decrevit, se hujus causæ judi-
cem competentem; à quo decreto appellatum non
est, sed ulterius ad terminorum substantialium ob-
servationem processum: ita quod evidenter cen-
set, partem adversam vel calumniari, vel cavilla-
ri, & calumniando temporis lucrum captare; ut
interea ex urbe Romana rescriptum avocatorum
causæ accipiat. Existimo itaque articulos partis
adversus jurisdictionem Venerabilis Domini Præ-
positi exhibitos rejciendos esse, & ulterius in cau-
sa procedendum.

De officio iudicis ordinarij.

S V M M A R I V M.

Vicarius aut Officialis Episcopi laicum sibi
non substituit, nec per advocatum
sententiam recitat.
Conf. Wamf. Tom. 1.

De officio iudicis Ordinarij. 79

1. Matrimonialis causa ardua.
2. Matrimonialis causa per iudicem laicum ne incidenter
quidem cognosci potest.
3. Clericus contrahendo matrimonium ab amittat Cle-
ricatum.
4. Officialis Officialem constituere non potest, sed bene
singulas causas delegare.
5. Officialis substitutus principali presente nihil potest.
6. 8. Substituendi potestatem habens debet idoneum substitui-
torem.
7. 10. Laicus non potest esse Vicarius vel officialis Episcopi.
9. Assessor iudicis an sententiam pronuntiare possit.
11. Irregularis non potest esse Ecclesiasticus iudex.
12. Consuetudo quando iurisdictionem tribuat.
13. Iurisdictionem spirituum laicus nulla præscriptione
acquiri.

CONSILIVM XLIII.

NULLITAS sententiæ in causa matri-
moniali inter Iolinam van Antwerpen
actricem Appellantem, & Joannē Bryen-
berch Reum Appellatum lata, in con-
spicuo est & inexcusabilis. † Est enim indubita-
tum, causam matrimonialem nedum esse gravem
& arduam, cuius decisio ob id non quibulvis sed
Ecclesiasticis dumtaxat personis, c. 1. in fine De
consang. & affinit. & fere Episcopis, tantum com-
mitti debeat, c. Accedentibus De excess. Prælat. sicut
ex stilo Romanæ Curie Episcopis tantum com-
mittitur, Specul. tit. de rescriptis in præf. vers. nunc ad
instructionem. Panor. in c. Causam de off. iud. deleg.
Maria. Socin. in c. Ad hac n. 1. Vt lite non contest. ven-
tim etiam merè specialem esse, Clem. Dispendiosam
De iud. & ibi Glos. in V. Matrimonys: † ita quod
laicus de illa, cum non de facto, sed de vinculo ju-
ris queritur, an sit & teneat matrimonium, nullatenus
cognoscere possit; & ne incidenter quidem, c.
Lator. c. Causam que, Qui filij sui legit. c. Tuam. De
ord. cognit. Bart. in l. 2. nu. 4. De iurisdiction. omni. iud.
Quibus consequens est, nec laico alicui huiusmodi
causæ spiritualis definitionem committi seu dele-
gari posse, quia illius laicus prorsus incapax est, c.
Decernimus & ibi Glos. de iudic. & sic iudicando, ju-
dicatum nullum facit, non magis quam quod ju-
dicatur ab eo, qui iurisdictionem aut notionem
non habet, l. 4. §. condemnatum de re iudic. l. 1. §.
fin. Ad 5. C. Tertull. cum major nullitatis species
esse non possit, quam quæ exurgit ex iurisdictionis
incompetentia, l. 1. & ibi Bal. ad rubr. C. Si à non
compet. iud. Et quamvis causæ civiles etiam Cle-
ricorum committi possint laicis; spirituales tamen
& criminales non possunt, d. Glos. in d. c. Decernimus,
& ibi Panor. nu. 15. Dec. nu. 15. Ioan. Franc. Ripa n.
34. And. Barbat. conf. 45. Mandato & iussu nu. 8. vol. 2.
Proinde cum sententia hæc non ab Officiali Ca-
meracensi, sed à Magistro Dionysio Sgroets lata
sit (ut appellatus fateatur; licet exhibitæ sententiæ
instrumentum mentionem dicti M. Dionysij non
contineat, sed Officialis tantum) constet quoque
eundem M. Dionysium tunc fuisse virum conju-
gatum; de nullitate sententiæ dubitandum non est:
præsertim quod non constet de speciali aliqua hu-
jus causæ delegatione eidem M. Dionysio facta,
nec etiam de illius clericatura: de qua tamen si
constaret nihilo solidior esset hæc sententia, * ob
id, quod